

Utdanningsdirektoratet

Eksamen 2014

Molde 07.02.2014

Mette Thoresen – avdeling for vurdering 1

En time om sluttvurdering

1. Læreplankompetanse
...
2. Eksamen – lokalt gitt
muntlig ...
3. Eksamen – lokalt gitt
skriftlig ...

Forskriften om vurdering

Underveisvurdering

- for å fremme læring

Sluttvurdering

- gjelder **alle** kompetansemål t.o.m. 10. trinn
- standpunkt
- eksamen, lokalt gitt og sentralt gitt

Læreplankompetanse viktig for underveis- og sluttvurdering

- Formål med faget – retning
- Hovedområder – utfyller hverandre og må sees i sammenheng
- Grunnleggende ferdigheter – integrert i kompetansemålene på fagenes premisser
- Kompetansemål – progresjon fra 2. – Vg3/påbygg
- Vurdering i faget – jf. de enkelte læreplaner

Reviderte læreplaner

GRF - nødvendige forutsetninger for læring og utvikling på tvers av fag (= literacy)

- Muntlige ferdigheter
  - integrert i alle læreplanene
- Å kunne skrive
  - på de enkelte fagenes premisser
- Å kunne lese
  - økende vanskegrad
- Å kunne regne
- Digitale ferdigheter

Progresjon norsk

Muntlig kommunikasjon

- lytte, ta ordet etter tur og gi respons til andre i samtaler (2. trinn)
- lytte etter, gjenfortelle, forklare og reflektere over innholdet i muntlige tekster (4. trinn)
- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta (7. trinn)
- lytte til, oppsummere hovedinnhold og trekke ut relevant informasjon i muntlige tekster (10. trinn)
- lytte til og vise åpenhet for andres argumentasjon og bruke saklige argumenter i diskusjoner (Vg1)
- lytte til, systematisere og sammenfatte informasjon i muntlige tekster og reflektere over innholdet (Vg3)

Progresjon engelsk

Skriftlig kommunikasjon

- Eleven skal kunne
  - eksperimentere med å **lese og skrive engelske ord, uttrykk og enkle setninger** knyttet til nære omgivelser og interesser (2. trinn)
  - **skrive korte tekster** som uttrykker meninger og interesser og som beskriver, forteller og spør (4. trinn)
  - **skrive sammenhengende tekster** som forteller, gjenforteller, beskriver opplevelser og uttrykker egne meninger (7. trinn)
  - **skrive ulike typer tekster** med struktur og sammenheng (10. trinn)
  - **produsere ulike typer tekster tilpasset** digitale formkrav i forskjellige digitale medier (Vg1/2)

Konsekvenser for opplæringa?

fag- og læreplankompetanse

**Begin with the
End in Mind.**

Om **sluttvurdering** i forskrift til opplæringslova

§§ 3-3./4-3. Grunnlaget for vurdering i fag:

- Grunnlaget for vurdering i fag er **dei samla kompetansemåla** i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket.

- Definisjon: *Evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer*
  - Elevene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver

Standpunkt vurdering

Veiledende, nasjonale kjennetegn på måloppnåelse for standpunkt:

<http://www.udir.no/Vurdering/Standpunkt vurdering-i-fag/>

- For 10. trinn, i:
  - norsk
  - engelsk
  - matematikk
  - samfunnsfag
  - naturfag
- Kjennetegnene:
  - til støtte for standpunkt
  - brukes som grunnlag for lokale kjennetegn
  - **MÅ** brukes sammen med læreplanene

Eksempel samfunnsfag

	Karakteren 2	Karakterane 3 og 4	Karakterane 5 og 6
Fakta, omgrep og bruk	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - gir att delar av relevant innhald i faglege framstillingar - bruker nokre fagomgrep og noko fagkunnskap og kan vise til enkle, relevante eksempel - beskriv nokre forskjellar og likskapar knytte til faglege tema 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - gir att relevant innhald i faglege framstillingar - bruker fagomgrep, fagkunnskap og eksempel i relevante samanhengar - beskriv sentrale forskjellar og likskapar knytte til faglege tema 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - gir att relevant og sentralt innhald i faglege framstillingar - bruker og forklarar faglege omgrep og modellar og problematiserer og utviklar relevante framstillingar med eksempel - beskriv sentrale forskjellar og likskapar knytte til faglege tema på ein presis og nyansert måte
Vurdere og argumentere	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumenterer ut frå forventningar om årsak og verknad - gir att delar av andre sin argumentasjon og gir uttrykk for eigne meiningar - finn lett tilgjengeleg informasjon i ulike typar kjelder og gir att denne informasjonen 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumenterer og vurderer ut frå forståing av årsak og verknad - gir att hovudtrekk i andre sin argumentasjon og grunngir eigne meiningar - finn relevant informasjon i ulike typar kjelder, vurderer og bruker informasjonen på ein formålstenleg måte 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumenterer og vurderer ut frå forståing av komplekse årsaks- og verknadsforhold - argumenterer sakleg for eigne og andre sine synspunkt ut frå ulike perspektiv og ulik forståing - finn relevant informasjon i ulike typar kjelder, vurderer og bruker informasjonen på ein kritisk og nyansert måte

http://www.udir.no/Upload/Vurdering/Kjennetegn/Samfunnsfag_kjennetegn_NN.pdf

Om eksamen

§§ 3-25./4-18. Generelle føresegner

- Eksamen skal vere i samsvar med læreplanverket.
- Eksamen skal organiserast slik at eleven, deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget.

En gyldig og pålitelig eksamen?

Validitet

- validitet/gyldighet er om eksamen måler det den er ment å måle
- forutsetter at eksamensmaterieell og oppgaver i tråd med lov, forskrift og læreplan

Reliabilitet

- reliabilitet/pålitelighet er om resultatene blir sammenfallende
- forutsetter likeverdige forhold
- avhengig av sensorkompetanse og – holdninger

MUNTLIG EKSAMEN

Bakgrunn

- Medieoppslag om ulik praksis
- Oppdrag – høring – 900 uttalelser
- Hensikt: å tydeliggjøre reglene for lokalt gitt muntlig eksamen og legge til rette for en mer enhetlig nasjonal praksis

Muntlig eksamen 2014

- **48 timer før** – opplysning om fag
- **24 timer før** – tema/problemstilling alle fag
- **ikke muntlig på mandager/dag** etter helligdag
- **obligatorisk forberedelsesdel** – pedagogisk tilbud – veiledende karakter
- **oppgaveformuleringer** – viktig for å sikre prøving i så stor del av faget som mulig

Muntlig, mer ...

- **30 minutter** per elev
- **presentasjonen** – bør ikke utgjøre mer enn/inntil $1/3$ av tida – ikke vurdere det som er gjort i forberedelsestida
- **eksaminasjonen** – spørsmål/samtale med utgangspunkt i presentasjonen – finne hva eleven kan!
- **vurdering** – ut fra kompetansen som er vist under eksamen

Mer om ...

- Tema/problemstilling
- Hjelpemidler
- Den gode fagsamtalen
- Lokale retningslinjer
- Rundskriv 2-2014:
<http://www.udir.no/Regelverk/Rundskriv/2014/Udir-2-2014-Lokalt-gitt-muntlig-eksamen/?WT.ac=muntlig&boks=3>
- Lyttetekster – bruk ev. fremmedspråksenteret

SKRIFTLIG EKSAMEN

Matematikk fra 2015

Sentralt gitt skriftlig eksamen i matematikk blir endret fra og med **våren 2015**:

- Obligatorisk bruk av digitale verktøy, for alle eksamenskoder i grunnskolen og videregående

Eksamen etter 10. trinn 2014

- Endringer: <http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-grunnskole/Endringer-for-eksamen/>
- Voksne og elever
  - felles forberedelse
  - felles eksamen
  - felles sensur
- Justeringer i tråd med reviderte læreplaner
- Endret struktur for norsk og samisk1
- Forberedelse – kortere tid, mindre omfang

Oppgaveformat

Norsk og samisk1

- Endret struktur

Eleven skal skrive ulike typer tekster:

- Del A: utgangspunkt i vedlagt tekst – eleven skal skrive tekst(er) med etterspurt faglig kompetanse
- Del B: oppgaver til valg

Eksempeloppgaver:

<https://pgsf.udir.no/dokumentlager/DokumenterAndrekataloger.aspx?proveType=EG>

Engelsk

- Uendret struktur

Eleven skal utforme ulike typer tekster:

- Del A: en av to oppgaver med utgangspunkt i vedlagt tekst – eleven skal skrive kortere tekster med etterspurt faglig kompetanse
- Del B: oppgaver til valg

Vurdering

- Ikke vekting av oppgavene, **sensor skal vurdere samlet kompetanse**, jf. §§ 3-3/4-3:
  - ... dei samla kompetansemåla ...
- Ikke sensorveiledninger i norsk, samisk eller engelsk, jf. §§ 3-1/4-1:
  - Det skal vere kjent for eleven, lærlingen og lærekandidaten/deltakaren kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i vurderinga av hennar eller hans kompetanse.
  - Eksamensveiledningene gir informasjon, åpent og felles for elever, deltakere og sensorer.

Eksamensveiledning | 2014

– om vurdering av eksamenssvar

- <http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-grunnskole/Vurderings--og-sensorveiledninger-og-forhandssensur-grunnskolen/>
- om gjennomføring
- om vurdering
- om oppgaveformuleringer basert på reviderte læreplaner
- med kjennetegn på måloppnåelse
- med vurderingsskjemaer

Lykke til med implementering av
reviderte læreplaner og
gjennomføring av lokalt gitt – og
sentralt gitt eksamen!

Takk for meg, hilsen:

Mette.Thoresen@Utdanningsdirektoratet.no

Tlf: 23 30 13 13